

**การศึกษาหลักเกณฑ์ในการพิจารณาสินเชื่อและความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์
สินเชื่อเพื่อธุรกิจ SMEs ของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทย
พาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล**

**The Criteria for pivotal load officers and credit analysts in the business
of lending to SMEs of Kasikorn Bank Public Company Limited and Siam
commercial Bank Public Company Limited in Bangkok and its Vicinity**

บุญหลาย จัตูรัส^{1*}

¹นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กรุงเทพฯ 10300

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักเกณฑ์ในการพิจารณาสินเชื่อ ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อที่มีต่อการวิเคราะห์สินเชื่อเพื่อธุรกิจ SMEs และปัญหาของกระบวนการพิจารณาสินเชื่อเพื่อธุรกิจ SMEs ของธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) กลุ่มตัวอย่างเป็นเจ้าหน้าที่ธนาคารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สินเชื่อของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน 181 ราย และ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) จำนวน 219 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยออกแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ข้อมูลที่ผู้ตอบแบบสอบถามใช้ในการพิจารณาสินเชื่อของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นเอกสารส่วนตัวของผู้ขอกู้ ข้อมูลที่ให้ความสำคัญมากที่สุดเป็นสำเนา Statement บัญชีกระแสรายวัน งบการเงินที่ใช้ประกอบเป็นงบกำไรขาดทุน วัตถุประสงค์ของการใช้การเงินเพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ความสามารถในการชำระคืนเงินต้น รายการในงบการเงินที่ให้ความสำคัญคือกำไร/ขาดทุน และ รายได้/ค่าใช้จ่าย การให้ความสำคัญต่อการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในด้านหลักประกัน (Collateral) ส่วนการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในงบกระแสเงินสด (Statement of Cash Flow)ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของกระบวนการพิจารณาสินเชื่อ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ปัญหาของกระบวนการพิจารณาสินเชื่อในด้านการสรรหาลูกค้า ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ด้านการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ด้านการวิเคราะห์เชิงปริมาณและ ปัญหาของกระบวนการพิจารณาสินเชื่อในภาพรวมแตกต่างกัน

Abstract

The objectives of this research are to study the credit consideration's criteria, the opinion about credit analyzing for SMEs business of the credit analysts, and the problems of the credit consideration process of SMEs business in Kasikorn Bank Public Company Limited and Siam Commercial Bank Public Company Limited. The sample groups are 181 credit analysts of Kasikorn Bank Public Company Limited and 219 credit analysts of Siam Commercial Bank Public Company Limited. The collected data by questionnaire. The result of this study is the main information which the questionnaire answerers use for credit consideration are the personal document of borrower. The most important information use is the current account statement. The financial statement which is used in credit consideration, the most important is income statement. The objective of using financial statement in credit consideration is analyzing the solvency. The important transaction in financial statement which is used for credit consideration are profit/loss and

revenue/expense. To give priority to the qualitative analysis, the result is the majority of questionnaire answerers give priority to collateral, the majority of questionnaire answerers give priority to the statement of cash flow. The opinion about the problem of credit consideration process, the result is the majority of questionnaire answerers give priority to look for the customers. The result of assumption test is the overall qualitative analysis, quantitative analysis and problems in credit consideration process are different.

คำสำคัญ : เป็นคำที่สามารถใช้ในการสืบค้นในระบบฐานข้อมูล

Keywords : สินเชื่อธุรกิจ, Business Loans

*ผู้พิมพ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ joy_strawberry@hotmail.com โทร. 08 1450 8634

1. บทนำ

ธุรกิจขนาดย่อมเป็นธุรกิจที่ช่วยในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม เนื่องจากธุรกิจขนาดย่อมทำให้เกิดการกระจายรายได้จากกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจ ไปสู่กลุ่มคนต่างๆ ก่อให้เกิดการจ้างงาน ทำให้ประชาชนมีรายได้ ซึ่งเป็นตัวช่วยให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมดีขึ้น นอกจากนี้ ธุรกิจขนาดย่อมยังเป็นจุดเริ่มต้นของธุรกิจขนาดใหญ่ เพราะความเจริญก้าวหน้าของธุรกิจขนาดย่อมทำให้ธุรกิจมันคงมียอดการผลิตที่สูงขึ้น และมีการนำเทคโนโลยีที่สูงขึ้นมาใช้ในการผลิตซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นฐานไปสู่ธุรกิจขนาดใหญ่

การแสวงหาแหล่งเงินทุนเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานหรือขยายกิจการของธุรกิจเอสเอ็มอีนั้นเป็นสิ่งจำเป็น และแหล่งเงินทุนที่สำคัญคือ สถาบันการเงินประเภทธนาคารพาณิชย์ไทยที่ทำหน้าที่ระดมเงินออม ให้กู้ยืมแก่ผู้ที่ต้องการเงินไปเพื่อการบริโภคหรือเพื่อการลงทุนดำเนินธุรกิจ โดยจ่ายดอกเบี้ยให้แก่ผู้ออม และคิดดอกเบี้ยจากผู้กู้ยืม ซึ่งรายได้หลักของธนาคารพาณิชย์ไทยคือดอกเบี้ยจากการปล่อยสินเชื่อ แต่การหาแหล่งเงินทุนไม่ใช่เรื่องง่าย เนื่องจากปัจจุบันธนาคารพาณิชย์ไทยได้เพิ่มความเข้มงวดในการให้สินเชื่อ เพราะไม่ต้องการให้เกิดปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ตามมาภายหลัง

ปัจจุบันมีธนาคารพาณิชย์ไทยหลายๆแห่งได้ประกาศตัวในการปล่อยสินเชื่อเพื่อธุรกิจ SMEs อย่างจริงจัง แต่กลับมีเพียงไม่กี่ธนาคารที่ประสบผลสำเร็จในตลาดสินเชื่อที่มากไปด้วยความเสี่ยง ซึ่งเบื้องหลังความสำเร็จของแต่ละธนาคารแม้ว่าจะแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับว่าจะเลือกใช้กลยุทธ์อะไรที่เหมาะสมสอดคล้องกับจุดอ่อนและจุดแข็งของตัวเอง แต่ก็มีสิ่งหนึ่งที่คล้ายกันนั่นก็คือความสามารถในการบริหารความเสี่ยง (Credit Risk Management) ในการให้สินเชื่อที่ได้ผลและมีประสิทธิภาพ ธนาคารเหล่านี้ทำได้อย่างไร และอะไรคือกุญแจของความสำเร็จในสนามสินเชื่อเพื่อธุรกิจ SMEs กุญแจของความสำเร็จในการอำนวยสินเชื่อ รวมถึงการบริหารและควบคุมความเสี่ยงในการให้สินเชื่อที่มาจากหลายๆเหตุผลด้วยกัน ไม่ได้ขึ้นกับปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งเพียงปัจจัยเดียว

หลักการของ 6 C's ที่ใช้ในการวิเคราะห์สินเชื่อ นั้น แม้ว่าจะเป็นหลักสากลที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าสามารถนำไปใช้ได้กับธุรกิจทุกขนาดทุกประเภท แต่ก็ควรต้องมีการปรับและให้นำหนักที่แตกต่างกันออกไปพอสมควร สำหรับการวิเคราะห์สินเชื่อประเภท SMEs ที่มีอยู่หลากหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นกิจการการผลิต กิจการค้าส่ง/ค้าปลีก หรือกิจการบริการ

มุมมองในการให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจ SMEs ซึ่งมีขนาดที่แตกต่างกัน ตั้งแต่เป็นผู้ประกอบการที่เป็นบุคคลคนเดียวมียอดขายปีละต่ำกว่า 5 ล้านบาทลงมา จนถึงที่เป็นบริษัทจำกัดที่มียอดขายหลายร้อยล้านบาทต่อปี ส่งผลให้การประเมินความเสี่ยงนั้นทำได้ยากมาก การพิจารณาให้สินเชื่อแก่ลูกค้า SMEs จึงต้องทำการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงเป็นรายๆไป

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาหลักเกณฑ์ในการพิจารณาสินเชื่อของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อที่มีต่อการวิเคราะห์สินเชื่อเพื่อธุรกิจ SMEs ของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาของกระบวนการพิจารณาสินเชื่อเพื่อธุรกิจ SMEs ของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

1.2 ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตด้านเวลา การศึกษานี้ใช้ระยะเวลาในการทำการวิจัย ตั้งแต่เดือน มีนาคม 2553 – มีนาคม 2555
ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาข้อมูลต่างๆ ในการพิจารณาสินเชื่อ โดยพิจารณาจากหลัก 6C's รวมทั้งปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อการพิจารณาสินเชื่อของธุรกิจ SMEs

ขอบเขตด้านพื้นที่ ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในเขตพื้นที่ กรุงเทพฯ และปริมณฑล

1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. สิริพร ใจแพทย์ (2543) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารสินเชื่อของธนาคารออมสินในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. กฤตภาส วงศ์โรทัย (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์การให้สินเชื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
3. เทอด ขุนทอง (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทของธนาคารพาณิชย์ในการสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
4. จินตนา มั่งคองพูนสวัสดิ์ (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่อง สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์กับการลงทุนและการบริโภค
5. นที ศรีสุทธิ์ (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ข้อมูลทางการเงินที่มีผลต่อการพิจารณาสินเชื่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของธนาคารออมสิน ภาค 7
6. สิริรัตน์ พัาศิริ (2548) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของธุรกิจ SMEs กลุ่มอุตสาหกรรมเซรามิกในจังหวัดลำปาง
7. ขนิษฐา สอนองศรี (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยกำหนดสินเชื่อ SMEs ของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

2. วิธีการศึกษา

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ธนาคารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สินเชื่อในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ภายใต้ข้อสมมุติที่ว่าเจ้าหน้าที่ธนาคารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สินเชื่อจำนวน 1 คน ต่อ 1 สาขา จะมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 965 คน ดังนี้

แสดงข้อมูลประชากร เจ้าหน้าที่ธนาคารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สินเชื่อของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

เขตพื้นที่	จังหวัด	สาขาธนาคาร		รวม
		กสิกรไทย	ไทยพาณิชย์	
กรุงเทพฯ กรุงเทพมหานคร		304	350	654
	ฉะเชิงเทรา	2	2	4
	ชลบุรี	3	-	3
	นครนายก	-	1	1
	นครปฐม	14	20	34
	ปริมณฑลนนทบุรี	32	43	75
	ปทุมธานี	25	42	67
	พระนครศรีอยุธยา	11	13	24
	สมุทรปราการ	30	42	72
	สมุทรสาคร	15	16	31
	รวมทั้งสิ้น	436	529	965

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เจ้าหน้าที่ธนาคารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สินเชื่อของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ภายใต้ข้อสมมุติที่ว่าเจ้าหน้าที่ธนาคารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สินเชื่อจำนวน 1 คน ต่อ 1 สาขา ซึ่งมีจำนวนสาขาทั้งหมด 965 สาขา นำมาคำนวณตามทฤษฎีของ Yamane เนื่องจากทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน (Finite Population) เพื่อหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุดที่สามารถยอมรับได้ว่าสามารถเป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมด โดยใช้ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งหมายความว่ายอมให้มีความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 5

ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจะเท่ากับ 400 ตัวอย่าง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ธนาคารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สินเชื่อในการวิเคราะห์สินเชื่อเพื่อธุรกิจ SMEs ของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน 181 คน และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) จำนวน 219 คน รวมทั้งสิ้น 400 คน

2. วิธีการศึกษา

ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยออกแบบสอบถามในลักษณะของคำถามแบบปลายปิด (Close-ended Question) และคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Question) เพื่อให้ผู้ถูกสอบถามได้เสนอแนะ และแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งห้าส่วนจะถูกนำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยแบบสอบถามที่ใช้แบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่จบ ตำแหน่งงานในปัจจุบัน ประสบการณ์ในการพิจารณาสินเชื่อ

ส่วนที่ 2 ความสำคัญเกี่ยวกับการปฏิบัติงานกระบวนการพิจารณาสินเชื่อ

ส่วนที่ 3 ความสำคัญเกี่ยวกับคุณภาพของข้อมูลทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของกระบวนการพิจารณาสินเชื่อ

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการวิเคราะห์สินเชื่อเพื่อธุรกิจ SMEs

2.1 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการหาค่าสถิติ ทำการวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่จบ ตำแหน่งงานในปัจจุบัน ประสบการณ์ในการพิจารณาสินเชื่อ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

ส่วนที่ 2 ความสำคัญเกี่ยวกับการปฏิบัติงานกระบวนการพิจารณาสินเชื่อ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ส่วนที่ 3 ความสำคัญเกี่ยวกับคุณภาพของข้อมูลทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของกระบวนการพิจารณาสินเชื่อ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ส่วนที่ 5 เปรียบเทียบหลักเกณฑ์ในการพิจารณาสินเชื่อและความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อในการวิเคราะห์สินเชื่อเพื่อธุรกิจ SMEs ของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยใช้การทดสอบที (t - test) สำหรับตัวแปรที่มี 2 กลุ่ม ในด้านการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ การวิเคราะห์เชิงปริมาณ และปัญหาของกระบวนการพิจารณาสินเชื่อ

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการวิเคราะห์สินเชื่อเพื่อธุรกิจ SMEs วิเคราะห์โดยการบรรยายเชิงพรรณนา

3. ผลการศึกษาและอภิปรายผล

3.1 สรุปผลการศึกษา

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 224 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 56.00 และเพศหญิงจำนวน 176 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 44.00 ตามลำดับ มีอายุ 41-50 ปี เป็นส่วนใหญ่ จำนวน 127 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 31.75 รองลงมาคือมากกว่า 50 ปี จำนวน 98 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 24.50 และอายุ 20-30 ปี จำนวน 92 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 23.00 ตามลำดับ มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี เป็นส่วนใหญ่ จำนวน 284 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 71.00 รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท จำนวน 113 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 28.25 และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 3 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 0.75 ตามลำดับ ส่วนใหญ่จบการศึกษาสาขาวิชาอื่นๆ นอกเหนือจากวิชาบัญชี การเงิน การธนาคาร และนิติศาสตร์ คือบริหารธุรกิจ การตลาด การจัดการ เป็นต้น จำนวน 210 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 52.50 รองลงมาคือ สาขาวิชาการเงิน การธนาคาร จำนวน 138 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 34.50 และสาขาวิชาบัญชี จำนวน 46 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 11.50 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้จัดการสาขา จำนวน 190 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 47.50 รองลงมาคือตำแหน่งอื่น ๆ เช่น เจ้าหน้าที่บริการและการขาย เจ้าหน้าที่การตลาด ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายตลาด เป็นต้น จำนวน 95 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 23.75 และเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ จำนวน 45 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ตามลำดับ มีประสบการณ์ในงานด้านการพิจารณาสินเชื่อ ส่วนใหญ่มากกว่า 15 ปี จำนวน 136 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 34.00 รองลงมาคือน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 134 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 33.50 และ 5-10 ปี จำนวน 99 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 24.75 ตามลำดับ

2. ข้อมูลที่ผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ในการพิจารณาสินเชื่อของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลที่ผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ประกอบการพิจารณาสินเชื่อ ส่วนใหญ่เป็นเอกสารส่วนตัวของผู้ขอกู้ เช่น ประวัติผู้ขอกู้ สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาบัตรประชาชนและสำเนา Statement บัญชีกระแสรายวัน จำนวน 383 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 95.75 รองลงมาคือหลักประกันที่เป็นของเจ้าของหรือผู้ขอกู้ จำนวน 373

ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 93.25 และงบการเงินย้อนหลัง ของกิจการและหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล จำนวน 363 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 90.75 ตามลำดับ ส่วนข้อมูลที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญมากที่สุดในการพิจารณาสินเชื่อ ส่วนใหญ่เป็นสำเนา Statement บัญชีกระแสรายวัน จำนวน 89 ราย คิดเป็นอัตราส่วน ร้อยละ 22.25 รองลงมาคืองบการเงินย้อนหลัง ของกิจการ จำนวน 88 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 22.00 และ เอกสารส่วนตัวของผู้ขอกู้ เช่น ประวัติผู้ขอกู้ สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาบัตรประชาชน จำนวน 85 ราย คิดเป็น อัตราส่วนร้อยละ 21.25 ตามลำดับ ส่วนใบอนุญาตประกอบกิจการไม่มีความสำคัญเลย งบการเงินที่ใช้ประกอบการ พิจารณาสินเชื่อ ส่วนใหญ่เป็นงบกำไรขาดทุน จำนวน 359 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 89.75 รองลงมาคืองบ กระแสเงินสด จำนวน 290 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 72.50 และงบแสดงฐานะทางการเงิน จำนวน 287 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 71.75 ตามลำดับ งบการเงินที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญมากที่สุดในการพิจารณา สินเชื่อส่วนใหญ่เป็นงบกำไรขาดทุน จำนวน 271 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 67.75 รองลงมาคืองบกระแสเงินสด จำนวน 74 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 18.50 และงบแสดงฐานะทางการเงิน จำนวน 49 ราย คิดเป็นอัตราส่วน ร้อยละ 12.25 ตามลำดับ ส่วนหมายเหตุประกอบงบการเงินไม่มีความสำคัญเลย วัตถุประสงค์ของการใช้งบการเงินใน การพิจารณาสินเชื่อ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ ความสามารถในการชำระคืนเงินต้น จำนวน 359 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 89.75 รองลงมาคือเพื่อนำข้อมูลไปพิจารณาวางเงินสินเชื่อที่จะปล่อยให้กู้ จำนวน 291 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 72.75 และเพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย จำนวน 176 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 44.00 ตามลำดับ รายการในงบการเงินที่ให้ความสำคัญในการพิจารณา สินเชื่อ ส่วนใหญ่คือกำไร/ขาดทุน จำนวน 358 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 89.50 รองลงมาคือรายได้ ค่าใช้จ่าย จำนวน 340 ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 85.00 รายการและมูลค่าของหนี้สินของกิจการ จำนวน 200 ราย คิดเป็น อัตราส่วนร้อยละ 50. ตามลำดับ

3. การให้ความสำคัญต่อการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญต่อการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ส่วนใหญ่ในด้าน หลักประกัน (Collateral) รองลงมาคือคุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ (Character) เงินทุนหรือสินทรัพย์ (Capital) ความสามารถในการชำระหนี้ (Capacity) ปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขอื่นที่มีผลกระทบต่อรายได้ (Conditions) และ ประเทศ ต่างๆที่ผู้ขอกู้ได้ทำธุรกิจทางการค้าด้วย (Country) ตามลำดับ

4. การให้ความสำคัญต่อการวิเคราะห์เชิงปริมาณ

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญส่วนใหญ่เป็นงบกระแสเงินสด (Statement of Cash Flow) รองลงมาคืองบกำไรขาดทุน (Income Statement) และ งบแสดงฐานะทางการเงิน (Balance Sheet) ตามลำดับ

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของกระบวนการพิจารณาสินเชื่อ

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ปัญหาของกระบวนการพิจารณาสินเชื่อส่วนใหญ่ในด้านการสรรหา ลูกค้า รองลงมาคือ ด้านวิเคราะห์ข้อมูลและเอกสารเบื้องต้น ด้านการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ ด้านการประเมินราคา และ ด้านนิติกรรม ตามลำดับ

3.2 อภิปรายผล

1. ด้านการวิเคราะห์เชิงคุณภาพในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า ด้านคุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ (Character) ด้านความสามารถในการชำระหนี้ (Capacity) เงินทุน หรือสินทรัพย์ (Capital) และหลักประกัน (Collateral) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน ด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

2. ด้านการวิเคราะห์เชิงปริมาณในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านงบกำไรขาดทุน (Income Statement) และงบกระแสเงินสด (Statement of Cash Flow) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านงบแสดงฐานะทางการเงินไม่แตกต่างกัน

3. ปัญหาของกระบวนการพิจารณาสินเชื่อในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิเคราะห์ข้อมูลและเอกสารเบื้องต้น ด้านการประเมินราคา และด้านนิติกรรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

4. สรุป

การศึกษาหลักเกณฑ์ในการพิจารณาสินเชื่อและความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อเพื่อธุรกิจ SMEs ของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การให้ความสำคัญต่อการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญต่อการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ส่วนใหญ่ในด้านหลักประกัน (Collateral) รองลงมาคือคุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ (Character) เงินทุนหรือสินทรัพย์ (Capital) ความสามารถในการชำระหนี้ (Capacity) ปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขอื่นที่มีผลกระทบต่อรายได้ (Conditions) และ ประเทศต่างๆที่ผู้ขอกู้ได้ทำธุรกิจทางการค้าด้วย (Country)

2. การให้ความสำคัญต่อการวิเคราะห์เชิงปริมาณ

ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญส่วนใหญ่เป็นงบกระแสเงินสด (Statement of Cash Flow) รองลงมาคือ งบกำไรขาดทุน (Income Statement) และ งบแสดงฐานะทางการเงิน (Balance Sheet)

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของกระบวนการพิจารณาสินเชื่อ

ผู้ตอบแบบสอบถามให้ปัญหาของกระบวนการพิจารณาสินเชื่อส่วนใหญ่ในด้านการสรรหาลูกค้า รองลงมาคือ ด้านวิเคราะห์ข้อมูลและเอกสารเบื้องต้น ด้านการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ ด้านการประเมินราคา และ ด้านนิติกรรม

4.1 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพิจารณาสินเชื่อ SMEs

ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)

1. ธนาคารจะพิจารณาถึงความสามารถในการชำระหนี้ จากข้อมูลของลูกค้าที่ธนาคารพิจารณาแล้วว่าเป็นตัวเลขแท้จริง มิได้ตกแต่งตัวเลขและนำมากำหนดวงเงินและประเภทของวงเงินให้เหมาะสมกับตัวธุรกิจของลูกค้า

2. ธนาคารจะพิจารณาการเปิดเผยข้อมูลของลูกค้ามีมากน้อยเพียงพอหรือไม่

3. ลูกค้ารายย่อยควรจดทะเบียนพาณิชย์

4. ธนาคารจะพิจารณาหลักการวิเคราะห์สินเชื่อเบื้องต้น ซึ่งประกอบไปด้วย 1. รู้จักและเข้าใจธุรกิจของลูกค้า ลูกค้าคือใคร ธุรกิจเป็นอย่างไร 2. เข้าใจวัตถุประสงค์การขอเครดิต เพื่อทำอะไร 3. พิจารณาความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้า 4. หลักประกัน 5. ข้อมูลธุรกิจ ติดตามข่าวสารธุรกิจ สถานการณ์บ้านเมือง

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

1. เจ้าหน้าที่ธนาคารควรไปเยี่ยมชมกิจการลูกค้าจริงๆ และมีการถ่ายรูปกิจการรวมทั้งสินค้า ผลิตภัณฑ์ ของกิจการไว้เป็นหลักฐานการพิจารณาสินเชื่อ

2. การประมาณรายได้-รายจ่าย ของกิจการนั้น ลูกค้าที่ดีควรจะมียอดขาย-รายจ่ายที่ธนาคารสามารถตรวจสอบได้จากงบการเงินที่ส่งสรรพากร งบการเงินภายใน ยอดเงินเข้า-ออก บัญชีเงินฝากกิจการและส่วนตัว เอกสารยืนยันเสียภาษี

3. ลูกค้าควรจะบอกความจริงเกี่ยวกับประวัติทางการเงินที่ผ่านมา และปัจจุบันให้เจ้าหน้าที่ธนาคารทราบ เพื่อป้องกันการเกิดหนี้มีปัญหาในอนาคต และช่วยให้ลูกค้าได้รับวงเงินสินเชื่อตรงตามความต้องการจริงๆ (เหมาะสมกับธุรกิจของตนเอง)

4. กลุ่มลูกค้าทำธุรกิจมีมากขึ้น ทำให้การปล่อยสินเชื่อมียอดสูงขึ้นทุกๆ ปี บวกกับผลกระทบของเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งการปล่อยสินเชื่อก็มีความเสี่ยงสูงเกี่ยวกับหนี้สูญ เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้แพงมาก ควรให้มีราคาอัตราดอกเบี้ยเงินกู้แบบมาตรฐาน ทุกธนาคารใช้เหมือนกัน ไม่แตกต่างกันมากเกินไป เพื่อเป็นทางเลือกให้กับลูกค้า

5. การพิจารณาสินเชื่อ SMEs ไม่มีมาตรฐานแบบอย่างที่ชัดเจนตายตัว จะต้องพิจารณาเป็นกรณีไป ไม่สามารถจะใช้หลักเกณฑ์เดียวกันพิจารณาทุกกรณีได้

6. ข้อมูลที่ได้มักจะเป็นข้อมูลทางการเงินที่ขาดความน่าเชื่อถือ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง เพราะต้องการหลีกเลี่ยงภาษา ผู้ทำบัญชีขาดจริยธรรม แต่งบัญชีให้กำไรน้อยหรือขาดทุน

7. ธนาคารจะพิจารณาความมั่นคงของกิจการ ความน่าเชื่อถือของผู้กู้ การนำเงินไปใช้ให้ตรงกับวัตถุประสงค์ในการขอกู้ เครดิตยูโร Statement สัญญาเช่าแผงเกี่ยวกับการตลาด เช่น ตลาดนัดสวนจตุจักร ตลาดไท ตลาดสี่มุมเมือง เป็นต้น

8. ธนาคารจะพิจารณาสินเชื่อในองค์ประกอบโดยรวม คือ ธุรกิจประเภท การขออนุญาตประกอบกิจการ การเดินบัญชี การทำเอกสารทางบัญชี เพื่อให้มีความน่าเชื่อถือ ประกอบธุรกิจจริง มีหลักประกันที่มีมูลค่ามาค้ำประกันไว้ สร้างความมั่นใจให้ธนาคาร ดูสถานการณ์บ้านเมือง สินค้าอุปโภคบริโภคที่มีความจำเป็นในการใช้ในชีวิตรประจำวัน ทุกอย่างมองแบบรวมๆ และมองออกมองเห็นว่าคุณทำอะไร ธนาคารจะช่วยคุณได้

5. กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่าน ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ ขอกราบขอบพระคุณ ท่าน ดร.ธนธัส ทัพมงคล อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้ให้คำแนะนำ ปรีกษา คำชี้แนะ และความช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณ ดร.ฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ขอขอบพระคุณ ดร.พรปรวีณ์ ชาญสุวรรณ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความกรุณาในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

6. เอกสารอ้างอิง

การวิเคราะห์สินเชื่อ., <http://www.fpo.go.th/s-l/Source/ECO/ECO27.htm>.

กระทรวงอุตสาหกรรม. 2545. พระราชบัญญัติธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. กฎกระทรวง (1 พฤศจิกายน 2545).

ชนิษฐา สอนงศรี.2549 ปัจจัยกำหนดสินเชื่อ SMEs ของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด(มหาชน). วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะเศรษฐศาสตร์.ความรู้เกี่ยวกับสินเชื่อ.
,http://chularlak.igetweb.com/index.php?mo=1&c_art=155746.

จินตนา มั่นคงพูนสวัสดิ์. 2544 สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์กับการลงทุนและการบริโภค.วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะเศรษฐศาสตร์.

ชนินทร์ พิทยาวิวัธ.ธนาคารพาณิชย์: ใช้มาตรการอะไรในการพิจารณาปล่อยสินเชื่อ. : กรุงเทพฯ : อักษรสมัย, 2533.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.การวิเคราะห์หลักทรัพย์โดยใช้ปัจจัยพื้นฐาน.:ส่วนสิ่งพิมพ์ ฝ่ายสื่อสารองค์กร ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย,2545.

- ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน).รายงานประจำปี. 2552
- ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน).รายงานประจำปี. 2553
- ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)., <http://www.kasikornbank.com/>.
- ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน).รายงานประจำปี. 2552
- ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน).รายงานประจำปี. 2553
- ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)., <http://www.scb.co.th/>.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย., www.bot.or.th/.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย.เรื่อง ผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์ปี 2553 และพัฒนาการที่สำคัญ.ฉบับที่ 6/2554.
- นที ศรีสุทธิ์.2547. ข้อมูลทางการเงินที่มีผลต่อการพิจารณาสินเชื่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของธนาคารออมสิน ภาค 7. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,การบัญชี.
- นภาพรณี จันทร์ศัพท์ และคณะ. 2549.วิธีการวิจัยเบื้องต้น. ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, นุชนาฏ. เอสเอ็มอี คืออะไร?. (เมษายน 2553)
- ปัญฑูร ลำข้า.K-Excellence Product Domian +Customer Product Domian + Customer Centricity . (กุมภาพันธ์ 2549)
- บริษัทหลักทรัพย์ เคจีไอ(ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน).ข้อมูลการเจริญเติบโตของสินเชื่อแต่ละธนาคารพาณิชย์. 2554.
- พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543
- วเรศ อุปปาดิก. 2541. เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วัชรระ.บทบาทของธนาคารพาณิชย์. (สิงหาคม 2554)
- ศศิ คล่องพยาบาล. 10 ปัจจัยที่ทำให้ผู้ประกอบการกู้เงินจากธนาคารไม่ได้.(กุมภาพันธ์ 2549)
- ศิริพร นพวัฒน์พงศ์. 2550. ปัจจัยที่มีผลต่อการสนับสนุนสินเชื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สถาบันการเงิน., http://chularlak.iqetweb.com/index.php?mo=2&c_art=155758.
- สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเครือข่าย
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น.2548.ปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Main proble for SMEs).
- สิริพร ใจแพทย์.2543. การใช้ข้อมูลทางการเงินในการบริหารสินเชื่อของธนาคารออมสินในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,การบัญชี.
- สิริรัตน์ พัวศิริ. 2548. การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของธุรกิจ SMEs กลุ่มอุตสาหกรรมเซรามิกในจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,การบัญชี.
- อรทัย วานิชดี.ธุรกิจทั่วไป.กรุงเทพฯ : ประสานมิตร, 2545.